

TÜRKİYE ELEKTRİK SEKTÖRÜNDE DAĞITIMDA ÖZELLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

GİRİŞ

Bilindiği gibi daha Cumhuriyetin ilk yıllarında yani, Devletçi ekonomide alınan kararlarda özetle, "Devlet her konuda öncü görevini yapmalı ancak, amaca ulaşıldıktan sonra, kamu hizmeti niteliği taşıyanlar hariç, diğer tesisleri halka ve özel sektöre devretmeli, asli görevi dışında yeni tesisler yapmamalı, sanayi, tarım ve ticaretle uğraşmamalı" denilmekteydi.

Gene Cumhuriyet tarihimize bakıldığında, KiT'lerin oluşmasında temel etkenlerin, o yıllardaki kaynak, girişimci, teknik bilgi ve beceri yetersizliği olduğu dolayısıyla KiT'lerin o günün şartlarına göre uygun bir çözüm olarak kalkınmanın bir aracı şeklinde kurulmuş olduğu görülmektedir.

Ancak KiT'lerin şu anda, bilinen ve tartışılan sorunlarıyla Ülke ekonomisine bir yük haline geldiği, kaynak üreten değil kaynak tüketen, zarar eden kuruluşlar haline dönüştüğü görülmektedir.

Bunun nedenleri şöyle özetlenebilir:

Günümüz dünyasında pazar ekonomisine göre faaliyet gösterme gereğinin, karlılık, verimlilik, üretim artışı, etkin ve verimli çalışma, maliyetleri düşürme, çağdaş teknoloji kullanma, kaliteli üretim ve rekabet gücü gibi kavramlar olduğu buna karşılık KiT'lerin ise:

— Mevcut statülerinde, kuruluş kanunları gereğince kendilerine verilen görevler uyarınca çok amaçlı ve kamu yararına yönelik çalışma hedefleri nedeniyle serbest pazar ekonomisi kurallarına göre çalışmadığı, rekabetçi bir ortamda, rekabet edemez bir yapıyla çalışmaya devam etme durumunda kaldığı,

— Özel sektöre göre yüksek maliyet ve düşük verimlilikle çalışıyor oldukları,

— Pazar disiplinlerinin olmaması,

— Üretim, yatırım ve istihdam politikalarının siyasi karar organlarınc belirleniyor olması,

— Serbest pazar ekonomisine uygun bir finans yönetimlerinin olmayışı dolayısıyla kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmaması,

Mustafa MENDİLCİOĞLU

Bakanlık Özelleştirme Müşaviri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

KiT'ler kaynak üreten değil, kaynak tüketen, zarar eden kuruluşlar haline dönüşmüştür. Günümüzde artık, mevcut yapı ve statüde yukarıda bahsedilen durumdan çıkmanın mümkün olmadığı, serbest pazar ekonomisine ayak uydurmanın ancak özelleştirmeyle mümkün olabileceği gündeme gelmiştir.

— Finansman ihtiyaçlarının, bütçe kaynaklarından karşılanması sonucu enflasyonun artmasına sebep oldukları,

— Yönetimlerinin eski ve geleneksel olması nedeniyle profesyonelce yönetilemedikleri,

— Devlet destekli ve verimsiz çalışmaları sonucu, piyasalardaki rekabet gücünü ve ekonomik dengeleri bozdukları görülmektedir.

Tüm bu olumsuzluklar sonucunda, KiT'ler kaynak üreten değil, kaynak tüketen, zarar eden kuruluşlar haline dönüşmüştür. Günümüzde artık, mevcut yapı ve statüde yukarıda bahsedilen durumdan çıkmanın mümkün olmadığı, serbest pazar ekonomisine ayak uydurmanın ancak özelleştirmeyle mümkün olabileceği gündeme gelmiştir.

Dünyanın son yıllarda çok hızlı bir sosyo-ekonomik değişim içinde olduğu bir gerçektir. Ülkemizin de mutlaka bu değişime ayak uydurarak önüne çıkan fırsatları yakalaması gerekir.

1980 yılından itibaren yeni yasal, finansal ve kurumsal düzenlemeler gidilerek, uluslararası piyasalarla entegrasyona yönelik gerekli adımlar atılmıştır.

Bilindiği gibi 24 Ocak 1980 Kararları olarak bilinen ekonomik program paketi, Türkiye'de ekonomik sistem politikasında, köklü bir değişikliğin başlangıcı olmuştur. 24 Ocak 1980 Kararları ile Serbest piyasa ekonomi-

sine geçiş yönünde temel kararlar alınmıştır.

Bunlar özetle:

1- KiT'lerin ülke ekonomisi üzerindeki yüklerini azaltarak, serbest piyasa ekonomisi kurallarına göre çalışmalarına ortam hazırlayacak rehabilitasyon çalışmalarına başlamak, ve bunları zaman içinde bütünüyle özel sektöre devretmek,

2- Piyasadaki fiyat oluşum sürecini serbestleştirmek,

3- İhracatı artırmayı, ithalatı ise serbestleştirmeyi hedef alan bir dış ticaret politikası uygulamak,

4- Yabancı sermaye girişini özendirici tedbirleri almak.

Bu hedefler doğrultusunda 1980 yılından günümüze serbest piyasa ekonomisine işlerlik kazandırmak yönünde yapılan uygulamalar ve alınan kararlarla ilgili olarak 3096 Sayılı Yasa ve ilgili yönetmelikler çıkarılmıştır.

3096 Sayılı Yasayla elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımından Devlet tekeli kaldırılmıştır. Söz konusu kanunla elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticaretinin Türkiye Elektrik Kurumu dışında, özel hukuk hükümlerine tabi sermaye şirketleri statüsüne sahip, yerli ve yabancı şirketler tarafından da gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

Bu hususta yetki Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na verilmiştir.

ELEKTRİK DAĞITIMINDA ÖZELLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

Geniş anlamda özelleştirme, kamu iktisadi faaliyetlerinin sınırlandırılması veya tamamen ortadan kaldırılmasına yönelik olarak yapılan uygulamalar olup, serbest piyasa ekonomisine geçişin bir parçasıdır.

Özelleştirme, "Özelleştirme Yöntemleri" olarak adlandırılan çok çeşitli uygulamaları içermektedir.

Esas olan, kuruluşların farklı özelliklerinin göz önüne alınması ve değişik özelleştirme yöntemlerinin stratejik bir biçimde kullanılması ve özelleştirmede mutlaka başarıya ulaşılmıştır.

Bu bağlamda, Türkiye'de elektriğin dağıtımının özelleştirilmesi çalışmalarına yasal düzenleme yönetmelik ve sözleşmeler çerçevesinde bakıldığında, yani konuyla direkt ilgili 3096 Sayılı Yasa ve ilgili yönetmeliklere bakıldığında, olayın özel sektörün yönetime sokulması, yani işletmenin devri olduğu görülmekte, mülkiyet ise Devlette kalmaktadır.

Bu da, Devletin etkin ve verimli olarak yürütemediği para tahsilatı, arızaların giderilmesi, bakım ve işletme gibi hizmetlerin maliyetlerin altında olmak kaydıyla özel sektör dinamizmini devreye sokarak yapılması olarak algılanmalıdır.

Bu yolla elektriğin dağıtımında etken ve verimli bir işletmeciliğe ulaşılması ile, gelişmiş ülke standartlarında bir dağıtım şebekesinin oluşması hedeflenmektedir.

3096 Sayılı Yasa ve ilgili yönetmeliklerle özetle,

1 - Sistemde görev bölgeleri oluşturulmaktadır,

2- Bu bölgelerde faaliyet gösterecek görev şirketleri kurulmaktadır,

3- Görev şirketlerine işletme hakkı devredilmektedir,

4- Özel sektör yatırımlar yapabilmekte, ancak bu yatırımı enerji satış tarifesine yansıtarak geri almaktadır.

5- Bölgesel olarak elektrik satış fiyatı farklı olabilmektedir (Ancak bu fiyat halen Türkiye'nin her yerinde aynı olacak şekilde uygulanmıştır),

6- Görev şirketi, tarifeye tüm masrafları yansıtmakta ve buna göre satış fiyatı bölgesel olarak teşekkül etmektedir. Ayrıca, bu fiyat görevli şirketin koyduğu sermaye ile orantılı, makul bir temettüyü de içermektedir.

TÜRKİYE UYGULAMASI ÖRNEKLERİ: (KAYSERİ, AKTAŞ)

3096 Sayılı Yasa kapsamında görev bölgeleri dahilinde elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti hizmetini yürütmek üzere "Çukurova Elektrik A.Ş.", "Kepez Elektrik A.Ş.", "Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş." ve "Aktaş Elektrik Ticaret A.Ş." ile Bakanlığımız arasında görev verme sözleşmeleri imzalanmıştır. Bunlardan Kayseri ve

Cıvanı Elektrik T.A.Ş. 1 Mart 1990 tarihinden itibaren, Aktaş Elektrik Ticaret A.Ş. ise 1 Eylül 1990 tarihinden itibaren görev bölgelerinde işletme hizmetlerini yürütmeye başlamışlardır.

Uygulamadaki görev verme sözleşmesi her iki şirkette de aynıdır, ancak uygulamada ortaya çıkan birtakım sorunlarının giderilmesi gerekmektedir.

MEVCUT GÖREV VERME SÖZLEŞMESİNİN REVİZE EDİLME NEDENLERİ VE UYGULAMA ÇIKAN PROBLEMLER

Uygulamada ortaya çıkan problemler şöyle sıralanabilir:

- 1- Yatırımların, finansman ve gerçekleştirilmeleri bakımından, problemlerle bir şekilde yürüyor olması,
- 2- Dağıtılacak temettünün somut olarak tanımlanmamış olması, girişimciye bir risk yüklediği gibi, kârını da başarısı ne olursa olsun "makul bir temettü" ile belirliyor olması,
- 3- Kayıplar ve kaçakların azaltılması yönünde herhangi bir teşvik getirilmemiş olması,
- 4- Kamulaştırmada bir takım problemlerin ortaya çıkmış olması,
- 5- Personel devri konusunda belirsizliklerin olması (Personel tazminatlarında belirsizlikler),
- 6- EEF'nun (Elektrik Enerjisi Fonu) hâlâ uygulamaya geçirilememiş olması,
- 7- Tüm yukarıda açıklanan nedenlerle, yıl sonu hesaplaşmalarının içinden çıkılmaz bir hale gelmiş olması.

SÖZLEŞME MODELİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARI

Esas olarak sözleşme modeli girişimciye bir risk yüklediği gibi, kârını da başarısı ne olursa olsun, sermayesine göre makul bir temettüyle sınırlandırmaktaydı.

Halbuki, özel teşebbüs, üstlendiği riskin karşılığı olarak, başarısı oranında kâr alabilmeli ve çağdaş bir işletmecilik yapamadığı, Devlete göre daha verimli bir şekilde çalışmadığı takdirde de zarar ortaya çıkmalı idi.

Girişimcinin en verimli yöntemleri bulması, verimliliğin teşvik edilmesi ancak, özel sektörün kâr etme, kazanma hirsının uyarılmasıyla mümkün olabilecektir.

MAKUL TEMETTÜ

Makul temettü, yukarıda bahsedilen hususlara cevap olacak şekilde aşağıda özetlendiği gibi tanımlanmıştır.

- a) TEK'in tüm müesseselerinde TL/KWH olarak birim işletme maliyeti noktasal maliyetler şeklinde ortaya çıkarılacaktır,
- b) Özel sektör mutlaka kendi dinamizmiyle bu düzeyin altında bir işletme maliyetiyle mevcut sistemi yürütmeye talip olacaktır (Aksi durumda işletme devri yapmaya herhangi bir neden yoktur),
- c) TEK ve şirket, Devlet işletirken ortaya çıkarılan birim işletme maliyetinin altında kalmak kaydıyla bir birim TL/KWH maliyetin üzerinde mutabık kalacaktır,
- d) Mutabakatla tesbit edilen bu birim maliyetin kâr marjı nedeniyle, özel sektörün kendi hesapladığı birim işletme maliyetinden büyük olacağı aşikardır,
- e) Devlet kendi maliyetiyle mutabakat maliyeti arasındaki fark kadar KWH başına bir gelir elde edecektir,
- f) Şirket de mutabakat maliyetiyle kendi hesapladığı maliyet farkı kadar KWH başına kâr elde edecektir,
- g) Ancak, şirket çok çağdaş işletme yöntemleri kullanmak, personeli ve-

rimli bir şekilde istihdam etmek, işletme malzemelerini verimli kullanmak gibi yöntemlerle, işletme maliyetini azaltabildiği ölçüde KWH başına elde ettiği kâr artacaktır,

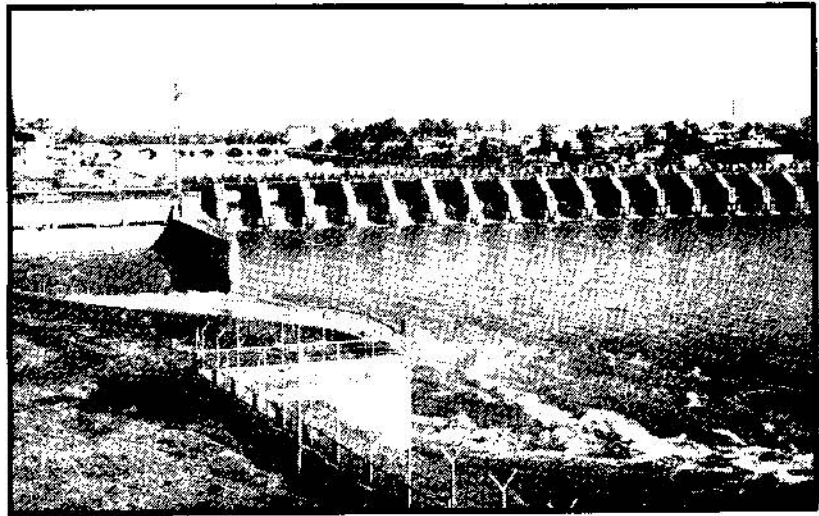
Bunun aksi ortaya çıkarsa yani, mutabakatla tespit edilen maliyet birim maliyetten daha pahalıya mal ederse, şirket zarar edecek, fakat bu durumda Devletin kârı şirket tarafından karşılanmaya devam edecektir,

h) Mutabakatla belirlenen birim işletme maliyeti her yıl işçiliğe gelen zam ve (DİE) enflasyon katsayısının kombinasyonu bir katsayıyla eşkale edilecektir.

GÖREV BÖLGESİNDEKİ YATIRIMLAR

Uygulanacak elektrik satış fiyatlarının Türkiye'nin her yerinde aynı olması nedeniyle, yatırımlar, eski sözleşme uygulamalarında, yasanın öngördüğü gibi tarifeye yansıtılmamış, bu durumda görevli şirketler de bu hususu "Yatırımları, yatırım programı Bakanlık tarafından tasdik edildikten sonra gerçekleştiririm, ve bedelini de tahsilattan keserim" şeklinde yorumlamıştır.

TEK ise, "Ben 233 Sayılı Kanun'a tabiyim, görev bölgelerinde yapılacak yatırımların ihale veya davetiye usulüyle Yönetim Kurulu veya yetki vereceği Genel Müdürlük tarafından yapılması ve kontrol edilmesi gerekir" demektedir. Böylece, yatırımların yapılması TEK ile şirketler arasında bir tartışma konusu haline gelmiş, yatırımlar yapılamamış ve büyük, şikayetler ortaya çıkmıştır.

Yeni sözleşme modelinde aşağıdaki hususlar geliştirilmiştir;

a) Yatırım programları 5 yıllık ve yıllık programlar halinde görevli şirket tarafından hazırlanır. Bakanlık ve TEK tarafından tasdik edildikten sonra son şeklini alır,

b) Yatırımların sağlıklı, kaliteli, düzen ve dinamik bir şekilde yapılabilmesi için planlanması ve tasdik edilmesinin yanında, finansman kaynağı ve gerçekleştirilmesi de açık bir şekilde yeni taslakta belirtilmektedir. Böylece, uygulamada rastlanılan bu aksaklığın da aşılması mümkün olacaktır,

c) Sonuç olarak, yatırımların finansmanının görevli şirket tarafından karşılanarak, gene görevli şirket tarafından gerçekleştirilmesi esastır,

d) Yatırımın toplam finansmanı, yatırımın gerçekleştirildiği yılın tarifesine yansıtılır. Yatırımlar, her safhasında, Bakanlık ve TEK tarafından proje, malzeme, işçilik ve işin yürütülme şekli bakımından denetlenmelidir,

e) Görev bölgelerinde yenileme ve işletme yatırımları TEK'e yük olmaksızın çıkarılmaktadır,

f) Bölgeler arası anormal yatırım farklılıklarının bir yansıması olarak ortaya çıkabilecek olan tarife sivrilikleri EEF'ye işlerlik kazandırılarak regüle edilebilmektedir,

g) Yatırımların ne getirip, ne götürdüğüne bakılarak yapılması teşvik edilmektedir,

h) Kayıpları azaltacak yenileme yatırımları, kayıplardan sağlanacak gelir nedeniyle teşvik edilmektedir,

i) Özel sektörün kendi dinamizmiyle gerçekleştirebileceği yatırımlara ayrıca, imkan tanınmakta, ve bu tür yatırımlar hızlandırılmaktadır.

KAYIPLAR VE KAÇAKLAR

Elektrik satışlarında kayıplar ana başlıklarıyla; "Teknik kayıplar, kaçak kullanım, muhatap bulamayan faturalar nedeniyle kaçaklar" olarak ifade edilebilir.

— **TEKNİK KAYIPLAR:** Yenileme yatırımlarıyla bir ölçüde azaltılabilirse de, büyüyen bir şebekede yeni tesislerden dolayı teknik kayıpların artacağı muhakkaktır.

— **KAÇAK KULLANIM VE MUHATAP BULAMAYAN FATURALAR'dan** ortaya çıkan kayıpların azaltılması, görevli şirkete ancak bu konuda bir teşvik getirilmesiyle mümkün olacaktır.

Geliştirilen sözleşme taslağında, kayıp ve kaçaklar baştan karşılıklı bir mutabakatla tespit edilmekte, görevli şirketin görevi devraldığı ilk yıl içinde yakaladığı kaçak enerji kullanımından dolayı elde ettiği tahsilat geliri kendisine kalmakta, daha sonraki yıllarda ise bu bedel TEK'e aktarılmaktaydı. Bundan sonra da her iki yılda bir bu süreç tekrarlanmakta, böylece:

a) Şirketin kaçak elektrik konusunda ulaştığı noktayı muhafaza etmesi şart koşulmaktadır. Kaçak elektrik kullanımının artması halinde ortaya çıkacak enerji bedeli şirket tarafından karşılanacaktır,

b) Dağıtımdaki kayıpların azaltılması ve Dünya standartlarında kayıp oranlarına doğru çekilmesi teşvik edilmektedir.

REVİZE EDİLMİŞ

"GÖREV VERME SÖZLEŞMESİ"

İLE AMAÇLANANLAR

Bu amaçlar kısaca şöyle sıralanabilir:

1- Şirket ile TEK arasındaki kesin hesaplaşmada problem olan aşağıdaki hususlara açıklık getirmek,

— Yatırımların finansmanı ve gerçekleştirilmesini bir esasa bağlamak,

— Kayıp, kaçak ve bedelsiz aydınlatma oranlarını bir mutabakatla belirlemek,

— Tarifede T1 bölümünü oluşturan gider kalemlerini kesin hesaplaşmada sorun olmayacak şekilde bir esasa bağlamak,

— "Makul Temettü" nün somut bir tanımını yapmak,

2- Yatırımların finansman yükünü TEK'in üzerinden alarak yasa ve yönetmeliklere uygun olarak daha dinamik bir şekilde yapılmasını sağlamak,

— Yatırımların, getirişine bakılarak yapılmasını sağlamak,

— Kayıp ve kaçakları azaltan sistem ve yenileme yatırımlarını teşvik etmek,

— Satılan enerjiden KWH başına alınacak prim nedeniyle yatırımlara hızlilik, verimlilik ve dinamizm getirmek,

— Yatırımlara kredi ve özkaynak kullanım imkanı getirilerek hem tarife sivriliklerini ileriki yıllara yaymak, hem de gecikmiş yatırımlara kaynak bulmak,

3- Kayıp ve kaçaklar konusunda teşvikler uygulayarak büyük bir kaynak kaybını önlemeyi hedeflemek,

4- İşletme, bakım ve sistemin teknik standartlarını gelişmiş ülkelerdeki standartlara yükseltmek, aşırı istihdamın yolunu kesmek, fazla istihdamı bir yıllık genişlemeye yaymak,

5- Dağıtım işlerinden dolayı ortaya çıkan iş yükünü üzerinden alarak TEK'in asıl görevine daha fazla zaman ve işgücü ayırmasına imkan sağlamak,

6- Özel sektörü elektrik dağıtım işine sokmak, bu şekilde; daha ileri aşamada ve halen uygulanmakta olan ingiltere modeli, yani "Mülkiyeti Satış" şeklinde bir özelleştirme modeli için mesleğinde uzman denemiş şirketlerin ve insan gücü potansiyelinin ortaya çıkmasını sağlamak,

7- İsteyen tüm personelni herhangi bir sıkıntı yaratmadan tüm özlük hakları korunarak devrini sağlamak,

— Personeli etkin ve verimli bir şekilde değerlendirmek,

— Aşırı istihdamı önlemek,

8- Elektrik tahsilatından elde edilen paranın en fazla bir ay içinde Devlet'e geri dönüşünü sağlamak,

— Tahsil edilemeyen elektrik paralarını özel sektör dinamizmiyle tahsil etmek,

9- Kamulaştırmayla ilgili uygulamada ortaya çıkan problemleri gidermek,

10- EEF'nu işleterek bölgeler arası yatırım farklılıklarının yaratacağı tarife sivriliklerini düzenlemek,

— EEF'na kaynak yaratarak işlerlik kazandırmak,

— EEF ile yatırımlara kredi vermek, ya da bulunacak uygun kredilere kefil olmak,

11- Mevcut uygulamadaki aksaklıkları kaldıracak şekilde yapılan revizyonlarla elektrik sektöründeki özelleştirme çalışmalarına bir hız kazandırmak,

12- Özellikle, denetim ve yatırımla ilgili bölümlere ilaveler getirilerek, görev şirketinin hizmetin her safhasında denetlenmesini sağlamak, olarak özetlenebilir.

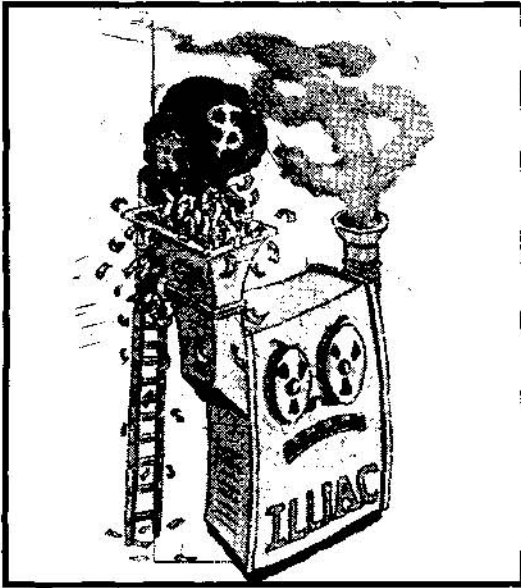
ELEKTRİK SEKTÖRÜNDEKİ ÖZELLEŞTİRME ÇALIŞMALARıyla İLGİLİ ÖNERİLER

1- Devlet eliyle yapılmaması gereken faaliyetlerin, özel sektör dinamizmine bırakılması ne kadar gerekli ise, bu faaliyetlerde Devlet denetiminin tam ve eksiksiz olarak yürütülmesi de o kadar esas olmalıdır,

2- Denetleme mekanizması iyi kurulmalı, ve özel sektör kontrollü bir şekilde teşvik edilmelidir. Denetleme sistemi, uygulamada yolsuzluğa, kötü işletmeciliğe, kamu hizmetlerinin aksamasına yol açacak görev şirketlerine imkan vermemeli, ancak hizmetini iyi yürüten, başarılı girişimcilerle karşı da teşvik edici olmalıdır,

— Özelleştirmede çalışan kadro konunun önemine inanmış, iyi eğitilmiş ve özelleştirme tekniklerini iyi bilen, sektörü ve sorunlarını iyi bilen uzmanlardan kurulmalıdır,

— Bu kadronun ve bağlı olduğu birimin yetki ve sorumluluklarla donatılarak kurumsallaştırılması sağlanmalıdır,

3- Halka hizmet yönü çok önemli olan dağıtımdaki işletme, bakım hizmetinin verileceği "Görev Şirketi"nin seçiminde azami dikkat ve hassasiyet gösterilmelidir. Yani, bu hizmetin her talip olana, ya da en ucuz işletme teklifi yapana verilmesi yerine, hem finans, hem de teknik kadro olarak yeterli şirketlere verilmeli ve teşvik edilmelidir.

— Haksız kazançla kârın mutlaka birbirinden ayrılması gerekmektedir. Kârın, iyi hizmet ve işletmeciliğin, etkin, verimli ve çağdaş çalışmanın doğal bir karşılığı olduğunun kabul edilmesi, kârın, peşinden gelişmeyi, büyümeyi, istihdamı getireceği unutulmamalıdır.

Bu bağlamda, özel sektörün kâr etme arzusu ve ekonomik istikrar arayışı, yapılan teknik ve hukuki düzenlemelerde göz önüne alınmalıdır,

— Özelleştirme çalışmaları ile sosyal tepkilere yol açılmamalı, çalışma hayatı ve sosyal dengeler sağlamaya oturtulmalıdır,

— Özelleştirme sonucunda ortaya çıkacak vasıfsız personel fazlasının bilgi ve beceri kazandırılarak kuruluşun vasıflı eleman ihtiyacının öncelikle buradan karşılanması sağlanmalıdır,

4- Özelleştirmenin ileri aşamaları için denenmiş uzman şirketlerin ortaya çıkması sağlanmalıdır,

— Daha önce de bahsedildiği gibi, özelleştirmenin ileri aşamadaki hedefi tesislerin mülkiyetini de satmaktır. Ancak, dağıtım müesseselerinde görev bölgesi kapsamındaki tesislerin bedellerinin çok yüksek olması, bu hedefi şu anda uygulanabilir olmaktan çıkarmakta, alıcı şirket bulunamamaktadır.

Ayrıca daha henüz deneme uygulaması döneminin geçirildiği böyle hassas bir konuda, mülkiyetin Devlette kalmasının gerekliliğine her kesim inanmaktadır. Hizmetin toplumsal ağırlığının fazla olması, bu konuda, kontrollü ve aşama aşama ilerlenmesi gerekmektedir,

— işletme devriyle toplumsal ağırlığı fazla olan elektrik dağıtım hizmetlerini, hakkıyla yapabilen şirketler zaman içinde ortaya çıkacak, özel sektörün, birçok özelliği olan böyle bir teknik hizmette sisteme girmeleri sağlanacaktır.

— İkinci aşama olarak hem Devletin, hem de özel sektörün mutabakatıyla, uygulanabilir bir ödeme takvimiyle mülkiyetin satışı mümkün olabilecektir. Bu aşamada, sermaye yatırımlarına çalışanların ve halkın iştiraki sağlanmalıdır,

— Yasa ve yönetmeliklerin bu aşamada tekrar gözden geçirilmesi ve mülkiyet devrine imkan verecek bir şekle dönüştürülmesi gerekir,

— Bu aşamada özel sektörün bölgesinde bulunan üretim santralleri de görevli şirketlere devredilebilir,

— ileri aşamalarda, bölgeler arası enerji alışverişinin rekabet sistemine göre koordinasyonunu sağlayan bilgisayara dayalı sistem denetim merkezleri kurulmalı, enerji satış tarifeleri de serbest olarak belirlenmelidir,

— Gelişmiş ülkelerin başarıyla uyguladıkları denenmiş yöntemleri getirerek, elektrik sektöründe Devletin ekonomik etkinliğinin en aza indirilmesi sağlanmalıdır,

5- Mülkiyet devri için şartların henüz uygun olmadığı bugünkü ortamda işletmeleri ve kurumları piyasa ortamına alıştıracak diğer yöntemler uygulanırken yapısal rehabilitasyonlarına da devam edilmelidir,

6- Özelleştirmede ülke ekonomisinin ve yatırımcıların kısa ve uzun dönemli getirilerini en üst düzeye çıkarmak bir süreç benimsenmelidir,

7- Kamuoyunun konuya desteği sağlanmalı, kamuoyu ve taraflar yapılan çalışmalarla ilgili olarak bilgilendirilmeli ve bir görüş birliğine getirilmelidir,

8- Özelleştirmede politik kararlılık açıkça gösterilmelidir.

Ülke ekonomisinin, özelleştirmenin gecikmesinden dolayı uğradığı trilyonlarca TL'lik zarar gözönüne alındığında, çalışmaların daha hızlı bir şekilde sürdürülmesi gereği ortaya çıkmaktadır.